

Jaarverslag 2016

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuursverslag	3
Algemene informatie	3
Raad van Toezicht	3
Beleid	5
Onderwijsinspectie	10
Evaluatie	10
Klachtenafhandeling	11
Personeelsbezetting	11
Financiën	12
Toekomstparagraaf	19
Jaarrekening.....	27
Grondslagen en waarderingen	27
Balans (na resultaatverdeling)	30
Staat van baten en lasten	31
Kasstroomoverzicht	32
Toelichting op de balans	33
Toelichting op de staat van baten en lasten	39
Verplichte toelichting	43
Overige gegevens	47
Ondertekening	47
Gegevens over de rechtspersoon	48
Controle verklaring	49

Bestuursverslag

Algemene informatie

Vanaf 2001 hebben de deelnemende schoolbesturen de krachten gebundeld in de Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs (SLA-VO). De stichting vormt het samenwerkingsverband zoals bedoeld in de wet Passend Onderwijs en werkt samen met ketenpartners aan een gemeenschappelijk en dekkend onderwijs-zorgaanbod. De dienstverlening aan scholen en aan leerlingen, alsook de beschikbaarstelling van expertise, onderzoek en het toeleiden, wordt met ingang van augustus 2014 vanuit SLA-VO vormgegeven. Dit betekent dat samen met het samenwerkingsverband PO vanuit een geïntegreerde organisatie het Ondersteuningsplan wordt uitgevoerd.

Bovendien zijn binnen de stichting een aantal onderwijsvoorzieningen onder gebracht, de tussenvoorzieningen OPDC-Almere en het project Almeerkans. Ook is de stichting verantwoordelijk voor de plusvoorziening op meerdere VO scholen. Deze projecten hebben tot doel het voortijdig schoolverlaten in het Voortgezet Onderwijs terug te dringen en/of te voorkomen.

Het bestuur van de SLA-VO wordt vanaf 2013 gevormd door één bestuurder, gelijktijdig met de start van de coöperatie Passend Onderwijs Almere en de deelname van het samenwerkingsverband (SLA-PO) aan deze coöperatie. Vanaf dat moment is de bestuurder van het samenwerkingsverband tevens de directeur-bestuurder van de coöperatie. Deze is in handen van de heer R. Pet. Bij het samenwerkingsverband is een raad van toezicht gevormd. Alle schoolbesturen in Almere nemen deel aan het samenwerkingsverband en zijn lid van de coöperatie Passend Onderwijs Almere.

Het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs valt geheel binnen de gemeentegrenzen van Almere en omvat 13.545 leerlingen (stand 1 oktober 2016). Daarvan volgen 556 leerlingen onderwijs in het praktijkonderwijs (4,1% van de leerlingen) en 1.421 leerlingen volgen het leerwegondersteunend onderwijs in het reguliere VO (10,5% van de leerlingen). Het landelijke gemiddelde over 2016 bedraagt 3,0% voor deelname aan het Pro en 9,42% aan het LWOO.

Raad van Toezicht

De Ledenraad, welke is gevormd uit de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de coöperatie Passend Onderwijs Almere, treedt op als raad van toezicht van het samenwerkingsverband. De raad van toezicht is in 2016 in een vijftal vergaderingen bijeengekomen. In haar vergaderingen heeft de raad van toezicht zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de stichting en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2014-2018 en van de begroting 2016 annex de meerjarenraming.

Op initiatief van de ALV is in 2016 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd waarbij de effecten en resultaten van passend onderwijs in Almere zijn geïnventariseerd bij besturen, schoolleiders, leerkrachten, zorgcoördinatoren en IB-ers. Deze evaluatie is in december 2016 afgerond met het vaststellen van de aanbevelingen, die in 2017 door het samenwerkingsverband en de schoolbesturen tezamen worden uitgewerkt in beleidsvoorstellen (Uitvoeringsagenda). De resultaten worden verwacht in het derde kwartaal 2017 waarna deze onderdeel kunnen vormen van het op te stellen Ondersteuningsplan voor de periode 2018-2022.

Vanwege het vertrek in februari 2017 van de directeur-bestuurder is door de raad van toezicht in november 2016 een selectieprocedure gestart om daarmee een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn nadrukkelijk de externe partners van POA betrokken. Dit heeft in maart 2017 geleid tot de benoeming van een nieuwe directeur-bestuurder die zal aantreden medio juni 2017.

Onder meer de jaarrekening 2015 (juni 2016), de begroting 2017 en het financieel kader tot en met 2019 (december 2016) zijn door de Ledenraad behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de auditcommissie zoals die is gevormd door de raad van toezicht. In haar vergaderingen heeft de auditcommissie zich verstaan met de directeur-bestuurder, de directeur regie en bedrijfsvoering en met de externe accountant, die in opdracht van de raad van toezicht is belast met de jaarrekeningcontrole.

Het kader voor de relatie tussen bestuur en raad van toezicht is vastgelegd in de statuten van het samenwerkingsverband en in een toezichtkader dat in november 2013 is vastgesteld door de ledenraad van genoemde coöperatie. Bovendien handelen de raad van toezicht en het bestuur van het samenwerkingsverband overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de VO-raad ten dienste van haar leden. Het betreft de "Code Goed Onderwijsbestuur VO" welke in werking is getreden per 1 augustus 2015. Er wordt niet afgeweken van de code.

De samenstelling van de raad van toezicht is in 2016 ongewijzigd en kent een onafhankelijke voorzitter. De raad van toezicht bestaat uit de navolgende personen met als overeengekomen portefeuillevereiding:

• de heer M. Denters	Onafhankelijk Voorzitter en Personeel
• mevrouw I. Verheggen	Financiën en Kwaliteit / audit commissie
• de heer M. Eijgenstein	Personeel
• de heer K. Oosterbaan	Financiën / audit commissie
• mevrouw S. van Rijnbach	Kwaliteit
• mevrouw T. Kruijer	Kwaliteit

Beleid

De werkzaamheden van het samenwerkingsverband in 2016 zijn gebaseerd op het ondersteuningsplan 2014-2018 Passend Onderwijs van de SLA-VO. Deels zijn de werkzaamheden gericht op de versterking van de ondersteuningsstructuur in de VO-scholen en de toeleiding naar de extra ondersteuning, deels op de begeleiding c.q. extra ondersteuning van leerlingen in het regulier VO en binnen de stedelijke voorzieningen zoals OPDC, Pro en het VSO.

Het ondersteuningsplan bestaat uit een hoofdlijndocument met daarnaast een bronnenboek waarin alle wettelijk vereiste documenten zijn ondergebracht. Het geheel is te benaderen via onze website:

<http://www.passendonderwijs-almere.nl/over-passend-onderwijs/onder/voortgezet>

In 2016 zijn een tweetal onderdelen van het bronnenboek geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de ledenraad. Toeleiding naar extra ondersteuning is geactualiseerd mede naar aanleiding van de ervaringen en ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar. Daarnaast is de meerjarenbegroting 2017-2020 aangepast aan de laatste ontwikkelingen en kengetallen. In 2015 is het ondersteuningsplan al aangevuld in het kader van de integratie van het LWOO en Pro binnen passend onderwijs.

De opbouw van het verslag is gerelateerd aan het ondersteuningsplan. De werkzaamheden zijn gericht op alle Almeerse leerlingen om zo thuisnabij onderwijs te bieden. Per onderdeel is telkens het doel beschreven gevolgd door de stand van zaken. Waar mogelijk is dit tevens onderbouwd met cijfers.

Basisondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Onderwijskwaliteit	Alle Almeerse VO-leerlingen behalen een diploma dan wel een certificaat. De VO-scholen hebben een voldoende beoordeling op de indicator ondersteuning en begeleiding.	2014-2016
Basisondersteuning	Alle Almeerse VO-scholen voldoen aan de omschreven basisondersteuning en kunnen in het verlengde daarvan extra ondersteunings-arrangementen verzorgen. Met name is de expertise op het terrein van gedrag, referentieniveaus taal en rekenen en het omgaan met lage en hoge intelligentie toegenomen.	2014-2016

De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de basisondersteuning. Vanuit het samenwerkingsverband worden zij met name ondersteund op de versterking van de interne en externe ondersteuningsstructuur. Binnen deze structuur zijn vanuit het samenwerkingsverband drie pijlers te onderkennen:

- de schoolinterne ondersteuningsstructuur (voorheen de zogenaamde “zorglokalen”) in het VMBO
- het orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC) als tussenvoorziening
- AlmeerKans

Ondersteuningsstructuur in de VO scholen

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Doorontwikkeling ondersteuningsstructuur	Alle Almeerse VO-scholen richten de ondersteuningsstructuur zodanig in dat in 2020 maximaal 3% van de leerlingen gebruik maakt van het VSO. In 2012 is dit 4,3%.	2014-2016

Voorheen is de ondersteuning op de VO-scholen bekostigd vanuit Op de Rails en de Plusvoorzieningen. Deze vorm van ondersteuning is onder Passend Onderwijs gecontinueerd op een vijftal VMBO- scholen, het OPDC en het Pro. Met de komst van Passend Onderwijs hebben de VO-scholen verschillende vormen van extra ondersteuning, passend bij de structuur van de school, vormgegeven. In het vervolg wordt dan ook gesproken van ondersteuningsstructuur in plaats van zorglokaal. Tevens is in het kader van Passend Onderwijs de inzet verbreed naar Havo/VWO. Van de beschikbare middelen voor dit onderdeel is 71% ingezet in VMBO/PRO/OPDC en 29% in Havo/VWO.

OPDC

De opdracht van het OPDC-Almere is dat leerlingen didactisch en pedagogisch op maat worden begeleid zodat ze na één of twee schooljaren kunnen overstappen naar het regulier VMBO of naar een passend opleidingstraject. Afgelopen jaar heeft een brede discussie plaatsgevonden met het PO, VO en de gemeente met betrekking tot het OPDC. De uitkomst is dat het OPDC weldegelijk een onderscheidbare en noodzakelijk bijdrage levert aan passend onderwijs voor die leerlingen, die een tussenstap tussen het PO en het VO nodig hebben. Bovendien is de omvang van het OPDC vastgesteld op 140 leerlingen. Begeleiding van leerlingen, die de overstap maken naar een reguliere VO-setting in Almere, is als aanbeveling naar voren gekomen. Dit heeft geresulteerd in een overstapplanning voor de leerlingen en een meer flexibele symbioseperiode.

Het aantal leerlingen op het OPDC is gestegen naar 149 leerlingen in schooljaar 2015-2016. Van deze leerlingen heeft 76% een LWOO-aanwijzing, de overige leerlingen hebben geen aanwijzing. Slechts 1 leerling heeft een toelaatbaarheidsverklaring Pro en een drietal leerlingen hebben een TOS indicatie.

De uitstroom naar het regulier VO na twee jaar onderwijs op het OPDC is met 5% afgenomen ten opzichte van het schooljaar ervoor. Eind schooljaar 2015-2016 is na het eerste leerjaar 10,5% doorgestroomd naar het VMBO en na het tweede leerjaar 62%.

Na twee jaar stromen steeds meer leerlingen uit naar Almeerkans en de Maatwerkklas. Meer leerlingen blijken niet in staat via de reguliere route een diploma te behalen en worden begeleid naar het behalen van een niveau 1, zodat instroom in het MBO mogelijk is.

Binnen het OPDC zijn in verband met passend onderwijs ook een aantal arrangementen extra ondersteuning ontwikkeld dan wel gecontinueerd:

- Een maatwerkklas voor OPDC leerlingen van 14-15 jaar ter voorbereiding op de stap naar Almeerkans. Dit omdat de overstap naar het reguliere onderwijs teveel belemmeringen met zich meebrengt. Een achttal leerlingen namen hieraan deel.
- In samenwerking met Vitree is een onderwijszorgarrangement ontwikkeld ter voorkoming van de inzet van zware vormen van ondersteuning, waardoor deze leerlingen meer kans hebben door te stromen naar het regulier onderwijs. Hiervan hebben 20 leerlingen gebruik gemaakt.
- De continuering van het in 2015 gestarte arrangement voor leerlingen met ASS-kenmerken (KLASS), die geleidelijk van één groep en één docent naar een reguliere OPDC groep doorstromen. In totaal hebben 11 leerlingen gebruik gemaakt van dit arrangement, allen aangemeld vanuit het primair onderwijs.

Eveneens gecontinueerd is de plusbegeleiding voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag op het terrein van gedrag. In totaal zijn hier 29 leerlingen voor in aanmerking gekomen.

Daarnaast is op het terrein van gedrag "rust in school" ingezet, begeleiding van een docent en onderwijsassistent in de les, gericht op het verhogen van de effectieve lestijd voor alle leerlingen.

Almeerkans

Almeerkans valt onder de verantwoordelijkheid van het OPDC en is gericht op het laten behalen van het entreediploma door VO-leerlingen, zodat ze kunnen doorstromen naar het MBO. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat leerlingen eventueel een passend opleidings- of werktraject krijgen aangeboden. De instroom bedroeg het afgelopen jaar 62 leerlingen, die een traject volgen van ca. 18 maanden. Het traject bestaat uit een voorbereidende stage, trainingen, begeleiding en scholing en nazorg via het MBO. Vanuit 8 VO-scholen, het VSO, het Pro en het OPDC zijn leerlingen toegeleid naar Almeerkans. Van de leerlingen is 80% uitgestroomd naar het MBO, 6% naar het VSO en 3% naar arbeid. Hiermee is de doelstelling voor Almeerkans ook dit jaar weer bereikt. Voor de overige leerlingen bleek een specifiek maatwerktraject noodzakelijk.

Toeleiding

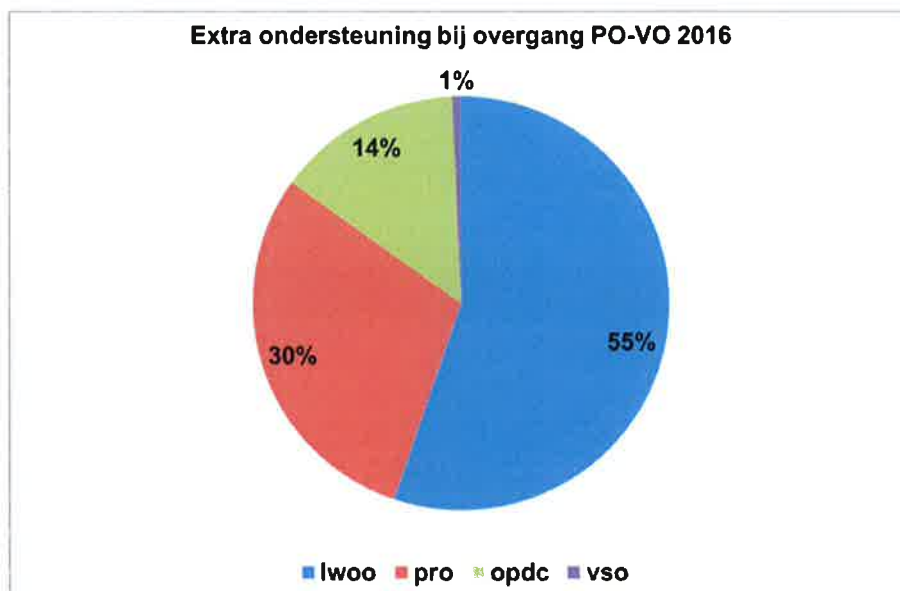
Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Toeleiding	Jaarlijks worden er minimaal tussen de 25-30 leerlingen minder toe geleid naar het VSO.	2014-2018

Voor het toeleiden naar extra ondersteuning in stedelijke voorzieningen zoals het Praktijkonderwijs en het Voorgezet Speciaal Onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) noodzakelijk. Bij het samenstellen van een dergelijk arrangement wordt uitgegaan van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het toekennen van een arrangement op een reguliere VO-school of via een toelaatbaarheidsverklaring ten behoeve van een stedelijke voorziening, gebeurt vanuit de directe onderwijsomgeving van het kind. De verantwoordelijkheid ligt hoofdzakelijk bij de school van de leerling. Dit proces wordt ondersteund door de orthopedagoog of psycholoog van het samenwerkingsverband. In 2016 zijn in totaal 664 toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven door de afdeling Toeleiding van passend onderwijs. Het merendeel betreft een TLV categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking). Ten opzichte van 2015 is dat een stijging van 70%. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door het omzetten van LGF beschikkingen naar TLV's en de afgifte van TLV's ten behoeve van Pro, dan wel aanwijzingen voor het OPDC in het kader van de overgang PO-VO. In 2016 betrof dit 74% van de totale afgifte aan TLV's.

In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 3% van de Almeerse leerlingen gebruik maakt van de extra ondersteuning binnen het voortgezet speciaal onderwijs. In 2016 bedraagt deze deelname 3,7% van de totale populatie in het voortgezet onderwijs.

Toeleiding LWOO en Praktijkonderwijs

Daarnaast concentreren de werkzaamheden van de afdeling Toeleiding zich op de overstap van leerlingen van PO naar VO en de objectieve bepaling in hoeverre de door het primair onderwijs aangemelde leerlingen in aanmerking komen voor extra ondersteuning in het Praktijkonderwijs dan wel LWOO binnen het regulier VO. Van de leerlingen die de overstap maken van het PO naar het VO wordt 18% in eerste instantie aangemeld voor deze vormen van extra ondersteuning. In de volgende grafiek is het aantal aanwijzingen LWOO en OPDC en TLV's PRO en VSO bij de overgang van het PO naar het VO (n= 458) in kaart gebracht.

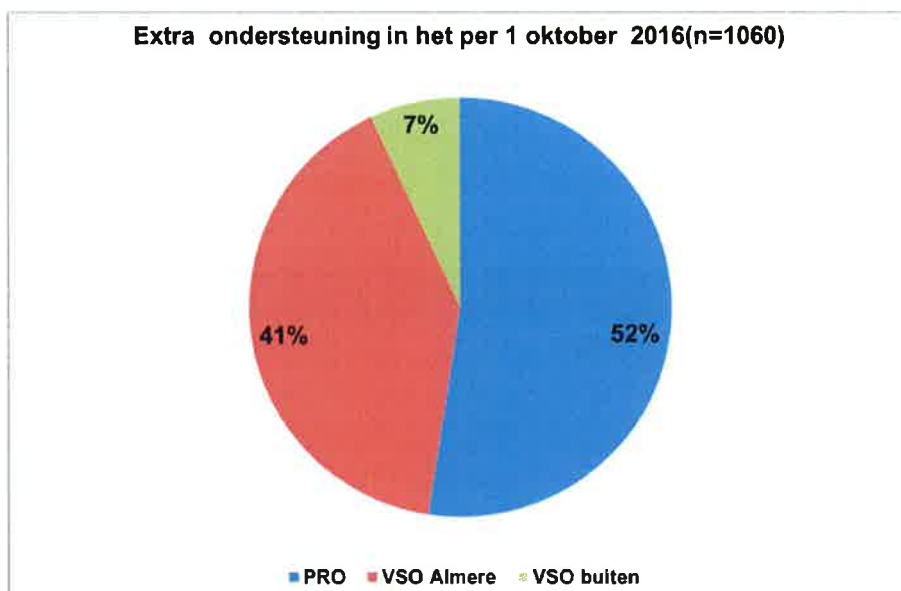
Grafiek 1: Procentuele verdeling totaal aantal aanwijzingen LWOO en OPDC en TLV's Pro en VSO bij de overstap van PO naar VO in 2016

Extra ondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Dekkend aanbod	99% van de Almeerse VO-leerlingen kunnen binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past.	2014-2018

De instandhouding van het voortgezet speciaal onderwijs voor de categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking), categorie 2 (lichamelijke beperking) en categorie 3 (meervoudige beperking) is een verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Dit betekent ook dat LGF-leerlingen, waarvan de afgegeven beschikking nog doorliep tot augustus 2016, qua bekostiging vallen onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. In 2016 zijn de beschikkingen voor deze leerlingen omgezet naar een toelaatbaarheidsverklaring. Het samenwerkingsverband is tevens financieel verantwoordelijk voor Almeerse leerlingen die buiten Almere het voortgezet speciaal onderwijs volgen.

In de volgende grafiek is te zien hoe het totaal aantal leerlingen (1.060), dat gebruik maakt van de extra ondersteuning in stedelijke voorzieningen, verdeeld is over de diverse stedelijke voorzieningen binnen en buiten Almere. Zowel de leerlingen, die per 1-10-2016 gebruik maken van de lichte (Pro) als de zware ondersteuning (VSO), zijn opgenomen in de grafiek. Over 2016 is het nog niet mogelijk het aantal opp's extra ondersteuning binnen het regulier VO op te nemen in deze grafiek.

Grafiek 2: Procentuele verdeling totaal aantal leerlingen die gebruik maken van extra ondersteuning in het VO per 1-10-2016

In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 99% van de Almeerse VO-leerlingen binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past. Van de Almeerse leerlingen maakt 0,56% gebruik van de extra ondersteuning buiten Almere. Dit betekent dat ruim 99% het onderwijs volgt binnen de grenzen van het samenwerkingsverband.

Onderwijsinspectie

In het kader van het regulier inspectietoezicht heeft de inspectie van het onderwijs het samenwerkingsverband VO in 2015 bezocht. Op basis van het wettelijk vastgestelde en vernieuwde onderzoekkader dat medio 2017 in werking zal treden, wordt het samenwerkingsverband eens in de vier jaar bezocht.

Evaluatie

In de eerste helft van 2016 is door BMC, in opdracht van de Algemene Ledenvergadering (de schoolbesturen in Almere) van de coöperatie Passend Onderwijs Almere, een evaluatie onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen en de effecten van Passend Onderwijs.

Zijn er de laatste twee jaar ook echt dingen veranderd? Wat merken ouders, leerkrachten/ docenten, intern begeleiders, zorgcoördinatoren en directies nu eigenlijk van hoe wij passend onderwijs in Almere hebben georganiseerd? Werkt het? Komen er geen kinderen in de knel?

Over de uitgangspunten van het passend onderwijs in Almere zijn de besturen het met elkaar eens, blijkt uit dit onderzoek. Allen zijn ook in grote lijnen tevreden over de ontwikkelingen binnen de scholen, binnen de stad, over de samenwerking met de partners en met de gemeente.

De aanbevelingen zijn uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda waarin beschreven staat wat op korte en middellange termijn wordt gerealiseerd. Via de website van passend onderwijs is de samenvatting van het eindrapport verspreid (zie: <http://www.passendonderwijs-almere.nl/over-passend-onderwijs/nieuws-over-passend-onderwijs/evaluatief-onderzoek-passend-onderwijs-in-almere>).

Op basis van de aanbevelingen worden de volgende thema's verder uitgewerkt:

- Schoolondersteuningsprofielen
- Ondersteuningsbehoefte om de basisondersteuning op scholen te versterken
- Afstemming onderwijs-jeugdhulp en verbeteren van de onderwijs- en zorgarrangementen
- Vraaggerichte ondersteuning
- Versterken handelings- en opbrengstgericht werken bij leraren in het PO
- Verminderen van de bureaucratie van toeleiding op basis van gepast vertrouwen
- Versterken van de samenhang tussen domeinen van basisondersteuning
- Crisis interventies
- Monitoring opbrengsten implementatie passend onderwijs
- Verdere uitwerking van de governance

Klachtenafhandeling

In 2015 is door de twee samenwerkingsverbanden (PO en VO) gewerkt met een klachtenregeling voor Toeleiding en aansluiting gezocht bij de landelijke klachtencommissie onderwijs. In 2015 is door de samenwerkingsverbanden een eigen klachtencommissie ingericht. Afgelopen schooljaar is door twee ouders bezwaar gemaakt tegen het afgegeven advies van de afdeling Toeleiding van Passend Onderwijs en heeft één ouder een klacht voorgelegd aan de landelijke klachtencommissie.

Personeelsbezetting

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Passend Onderwijs op 1 augustus 2014 worden de onderwijsbegeleiding en het beschikbaar stellen van expertise en advisering, voor zowel PO als VO, uitgevoerd in teams met daarin medewerkers en expertise in dienst van het samenwerkingsverband PO en in dienst van het samenwerkingsverband VO. Tussen de beide samenwerkingsverbanden vindt onderling een verrekening plaats van de geleverde diensten aan de schoolbesturen in Almere.

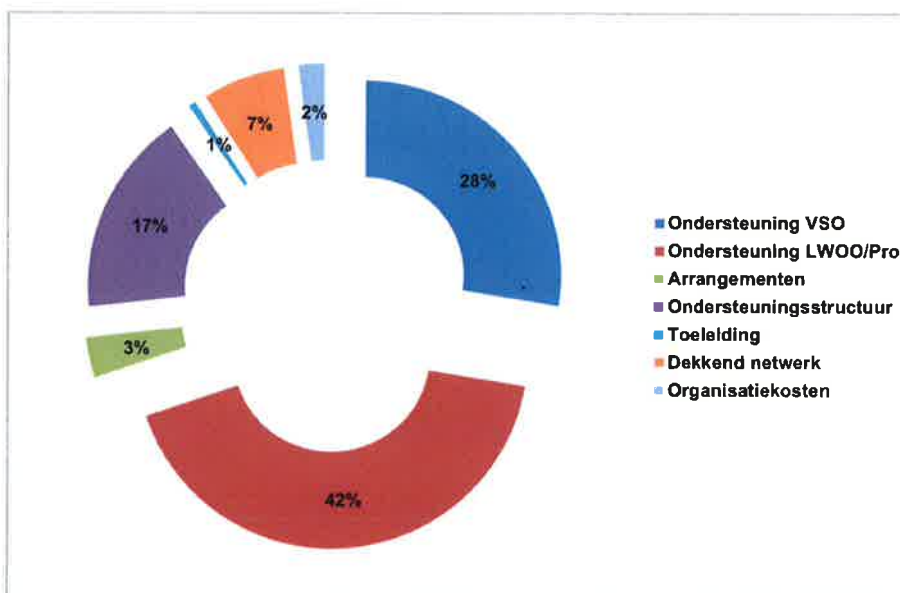
Voor wat betreft de personele formatie en daarmee van het aandeel van het samenwerkingsverband VO, kan de volgende informatie worden gegeven.

	Totaal		Totaal excl. OPDC / Almeerkans	
	2016	2015	2016	2015
Aantal medewerkers	38	41	10	11
Aantal FTE	31,5	35	7,9	8,8
<i>Uitsplitsing FTE</i>				
Bestuur/management	1,9	1,9	1,0	1,0
OOP	8,3	10,7	4,4	5,2
OP	21,3	22,4	2,5	2,6
<i>Verzuim</i>				
Kort verzuim	2,01%	2,11%		
Lang verzuim	8,31%	5,24%		

Bij het OPDC en Almeerkans (de onderwijsvoorzieningen binnen het samenwerkingsverband) zijn 28 medewerkers werkzaam zijnde 23,6 Fte's.

Financiën

In onderstaande grafiek is de realisatie van de middelen, gerelateerd aan de beleidsmatige hoofdlijnen van het ondersteuningsplan 2014–2018 van het samenwerkingsverband, in percentages opgenomen. De financiële verantwoording en verdere uitsplitsing is opgenomen in de volgende hoofdstukken.

Grafiek 3: Verdeling middelen 2016 op basis van het ondersteuningsplan

Een vergelijking tussen 2015 en 2016 is niet goed mogelijk mede door de wijziging van de bekostigingsgrondslag in het kader van de wet passend onderwijs. Vergelijking met de realisatie 2015-2016 op dit vlak blijft derhalve achterwege.

De inzet van de middelen wordt in de navolgende paragraaf uiteengezet in relatie tot de begroting 2016. Voor wat betreft de kosten van Toeleiding en de Organisatiekosten geldt dat hier het VO-deel zichtbaar wordt uitgedrukt in een percentage van het VO-budget.

Met betrekking tot Toeleiding en Organisatiekosten moet worden opgemerkt dat deze kosten worden gemaakt door de geïntegreerde organisatie van beide samenwerkingsverbanden. Vanuit dat perspectief is het aandeel van die kosten als volgt:
Toeleiding 1% en Organisatiekosten 4% van het totaal van beide samenwerkingsverbanden (PO en VO).

De exploitatierekening van het samenwerkingsverband VO sluit over 2016 met een positief exploitatieresultaat van € 455.925. Dit is een resultaat exclusief de mutaties in bestemde reserves. Een vergelijkbaar resultaat was in 2016 begroot op negatief € 47.100. Onderstaand wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het positieve resultaat op de bekostiging en afdracht van LWOO-middelen (€ 433.774) wordt toegevoegd aan een nieuwe bestemde reserve LWOO. Overeenkomstig het voorgenomen beleid, om met ingang van het kalenderjaar 2017, LWOO middelen ook waar nodig in te zetten voor de bekostiging van leerlingen van het OPDC en AlmeerKans, is deze beleidslijn reeds doorgevoerd met ingang van het schooljaar 2016-2017. Dat betekent in 2016 een onttrekking aan de bestemde reserve LWOO ad € 206.558.

Het positieve resultaat op Almeerkans ad € 93.573 wordt toegevoegd aan een nieuw te vormen bestemde reserve Almeerkans.

Daarnaast wordt € 285.000 onttrokken aan de bestemde reserve Havo/VWO welke hiermee uitkomt op € 644.124. Tot slot wordt vanuit de egaliseringsreserve huisvesting € 29.142 toegevoegd aan het resultaat. De egaliseringsreserve is hiermee volledig ingezet.

Na de mutaties op de diverse bestemde reserves resteert een bedrag van € 428.231. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Algemene reserve welke uitkomt op € 836.038.

Naast de eigen activiteiten van het samenwerkingsverband VO worden ook activiteiten uitgevoerd voor Viertaal voor leerlingen met een Taal Ontwikkel Stroom (TOS). Het resultaat op deze cluster 2 activiteiten is over 2016 nihil. De rijksmiddelen, die uit hoofde van de samenwerkingsovereenkomst met de cluster 2 instelling Viertaal ter beschikking komen van het samenwerkingsverband, blijven gereserveerd voor TOS-leerlingen.

De begroting 2016 is ingedeeld overeenkomstig het ondersteuningsplan, terwijl de jaarrekening is ingedeeld zoals voorgeschreven in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving onderwijs. Om toch een inzichtelijk beeld te geven van de werkelijke uitkomsten ten opzichte van de begroting, is hierna een overzicht opgenomen van de uitkomsten op basis van de componenten van het ondersteuningsplan.

Resultatenrekening 2016 o.b.v. Ondersteuningsplan

	Realisatie 2016 EUR	Begroot 2016 EUR
Kosten		
2.1 Ondersteuningsbekostiging	16.716.970	16.319.000
Doorfinanciering DUO t.b.v. VSO	5.783.402	5.583.900
Groeibekostiging VSO	81.640	32.500
Bekostiging OPDC	1.852.654	1.914.100
Doorfinanciering LWOO/Pro	8.999.274	8.788.500
2.2.1 Arrangementen	727.220	713.000
Lopende verplichtingen LGF	149.855	164.800
Compensatie afgelopen LGF-indicaties	46.819	46.800
Arrangementen in de school	530.546	501.400
2.2.2 Onderwijskwaliteit en basisondersteuning	-	-
2.2.3 Ondersteuningsstructuur	1.774.709	1.895.300
Begeleiding in uren	786.810	947.800
Ondersteuningsstructuur VO	702.900	662.500
Ondersteuningsstructuur VO (Havo/VWO)	284.999	285.000
2.2.4 Toeleiding	136.812	123.600
Aandeel SWV-VO	136.812	123.600
2.2.5 Dekkend netwerk	1.468.639	1.301.400
Diverse project (Playing for succes, AB-pro, S2W)	37.156	16.400
Extra voorzieningen Aventurijn	37.333	37.000
Almeerkans	807.699	844.000
Gedifferentieerde Entrée opleiding	75.000	75.000
Ondersteuningsbijdrage OPDC	355.585	192.300
Ondersteuningsbijdrage Almeerkans	155.866	136.700
2.2.6 Organisatiekosten	466.340	467.000
Bestuur- en stafkosten	466.340	467.000
Totaal kosten samenwerkingsverband VO	21.290.690	20.819.300

	Realisatie 2016 EUR	Begroot 2016 EUR
Opbrengsten		
3.1 Rijksbijdragen	18.606.379	17.721.600
Lichte ondersteuning	1.265.421	1.156.500
Ondersteuning LWOO/Pro	9.438.938	8.965.700
Verevening lichte ondersteuning	59.125	59.100
Zware ondersteuning	7.842.895	7.540.300
3.2 Baten overige	3.140.236	3.050.600
Schoolbesturen OPDC	1.260.684	1.464.300
Schoolbesturen Almeerkans	502.906	503.400
Gemeentelijke bijdrage Almeerkans	242.500	242.500
Gemeentelijke bijdrage Gediff. Entrée Opleiding	75.000	75.000
Overige opbrengsten RMC: plusvoorziening VMBO	233.448	102.100
Overige opbrengsten OPDC	669.832	526.600
Overige opbrengsten Almeerkans	155.866	136.700
Totale opbrengsten samenwerkingsverband VO	21.746.615	20.772.200
Resultaat (-/- = tekort)	455.925	-47.100
Dekking uit bestemde reserve innovatie	285.000	285.000
Dekking uit bestemde reserve SGA	-	46.800
Dotatie bestemde reserve LWOO/Pro	-227.215	-177.200
Dotatie bestemde reserve Almeerkans	-93.573	
Dotatie bestemde reserve onderhoud	-21.048	
Vrijval egalisatie reserve	29.142	
Resultaat - na specifieke dekking	428.231	107.500
Viertaal / TOS		
Kosten		
Arrangementen	45.863	48.700
Arrangementen TOS	45.863	48.700
Ondersteuningsstructuur VO	-	8.200
Begeleiding in uren	-	8.200
Opbrengsten	45.863	56.900
TOS-instelling Viertaal	45.863	56.900
Resultaat Viertaal / TOS	-	-
Resultaat SWV totaal generaal - na specifieke dekking	428.231	

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Algemeen

Door de afzonderlijke weergave van de financiële middelen van de TOS-activiteiten ontstaat een tweeledig resultaat. Het resultaat op de TOS activiteiten blijft voor toekomstige TOS-activiteiten gereserveerd en wordt hiertoe toegevoegd aan de specifieke bestemde reserve TOS.

Datzelfde principe geldt (uiteraard) voor de nog niet ingezette rijksbekostiging die is opgenomen in de algemene reserve van het samenwerkingsverband. Deze blijven beschikbaar voor toekomstige beleidsuitgaven voor zware voorzieningen, stedelijke voorzieningen en specifieke arrangementen alsook voor arrangementen binnen de scholen.

Opbrengsten

In de jaarrekening bestaan de rijksbijdragen voor samenwerkingsverbanden passend onderwijs uit de bruto bijdragen op basis van de leerlingaantallen op de reguliere scholen en de verplichte afdracht van rijksmiddelen aan deelnemende scholen en schoolbesturen.

In de voorgaande resultatenrekening op basis van het ondersteuningsplan zijn deze afzonderlijk weergegeven. De opbrengsten uit Rijksbijdragen komen € 884.779 hoger uit dan begroot. De oorspronkelijk begrote rijksvergoedingen waren gebaseerd op door DUO/OCW verstrekte overzichten. De verantwoording is gebaseerd op de meest actuele beschikkingen. De afwijkingen worden met name veroorzaakt door de, tijdens het voortraject van de financiering passend onderwijs, aangepaste normbedragen en leerlingaantallen LWOO/Pro.

De overige baten betreffen de bijdragen van de deelnemende scholen in OPDC en Almeerkans, bijdragen van de gemeente Almere en overige instellingen. Deze komen € 89.636 hoger uit dan begroot. De subsidie van het Rijk voor de Plusvoorzieningen is wederom voor een periode van 4 jaar toegekend, dit met ingang van 2016-2017. Dit heeft geleid tot hoger inkomsten in 2016.

Kosten

De ondersteuningsbekostiging (2.1) betreft de doorfinanciering van de bekostiging van leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs woonachtig in Almere, die door DUO van de rijksbijdrage van het samenwerkingsverband wordt bekostigd. Het betreft hier de scholen van Eduvier en Almere Speciaal en enkele scholen buiten Almere, waar leerlingen uit Almere voortgezet speciaal onderwijs volgen. De hoogte van deze rijksbekostiging is door DUO bepaald en de uitbetaling vindt rechtstreeks plaats aan betreffende schoolbesturen. Aan de schoolbesturen is € 199.502 meer afgedragen dan begroot. Dit heeft met name te maken met verhoging van tarieven.

De verplichtingen in het kader van de wettelijke groeiregeling zijn € 49.140 hoger uitgekomen dan begroot. De tussentijdse instroom, met name bij Eduvier, is hier debet aan.

Bij de ondersteuningsbekostiging OPDC is een besparing gerealiseerd van € 61.664. Dit met name als gevolg van lagere personele kosten.

Een klein deel van het budget dat beschikbaar is voor arrangementen (2.2.1) wordt tot en met 2016 nog bepaald door aflopende lgf-verplichtingen. Door deze afloop ontstaat financiële ruimte voor het bekostigen van arrangementen. Het beschikbare budget is op basis van het totaal aantal leerlingen verdeeld over de VO-scholen. De scholen geven zelf inhoud en uitvoering aan de arrangementen. Het betreft geormerkt geld waarover een schoolbestuur zich zal verantwoorden.

Voor de onderwijskwaliteit en basisondersteuning (2.2.2), wat een taak is voor de reguliere schoolinstelling, zijn door het samenwerkingsverband geen kosten gemaakt.

Bij de ondersteuningsstructuur en expertise (2.2.3) worden de kosten verantwoord voor de begeleiding door medewerkers van zowel het samenwerkingsverband VO als PO op de scholen. Voor de inzet van de medewerkers van het samenwerkingsverband PO betaalt het samenwerkingsverband VO een bijdrage aan SLA-PO op basis van een overeengekomen kostenverdeling. De ondersteuningsstructuur, die door de VO-scholen zelf inhoudelijk is vormgegeven, vormt de schakel tussen enerzijds het regulier voortgezet onderwijs en anderzijds de toeleiding naar het OPDC, Pro dan wel het VSO. De school bepaalt zelf de mate van de ondersteuning aan de leerling met als doel de leerling te behouden voor het reguliere VO. Vanuit het samenwerkingsverband zijn zowel voor VMBO als voor Havo/VWO middelen beschikbaar.

In de begroting 2016 zijn in de ondersteuningsuren voor het VO en PO, ook meegenomen de uren bestemd voor TOS-leerlingen in het VO en PO. In de verantwoording in de jaarrekening zijn deze uren toegerekend aan cluster 2 / TOS, hetgeen bij het samenwerkingsverband een verschil oplevert.

Daarnaast maakten de kosten voor onderzoek tot en met 2015 onderdeel uit van de kosten voor ondersteuningsstructuur en expertise. Onderzoek geschiedt met name in het basisonderwijs en niet in het voortgezet onderwijs. Er is dan ook besloten de kosten niet langer te verdelen over PO en VO maar geheel ten laste te laten komen van het PO. Begroot voor onderzoek was in 2016 € 138.500, waarvan 31% ten laste van het samenwerkingsverband VO werd gebracht.

Onder de kosten voor Toeleiding (2.2.4) worden de gezamenlijke kosten voor het toeleiden van leerlingen naar stedelijke voorzieningen verantwoord. De kosten worden merendeels gemaakt binnen het Samenwerkingsverband PO en slechts deels binnen het Samenwerkingsverband VO. De totale kosten worden in de verhouding 69/31 verdeeld over PO en VO. De gerealiseerde kosten sluiten aan bij de begroting.

Bij de post dekkend netwerk (2.2.5) worden verschillende specifieke voorzieningen bekostigd die bijdragen aan een compleet netwerk van stedelijke voorzieningen in Almere. De komende jaren zal hier blijvend op worden geïnvesteerd. Belangrijk hierbij is het kunnen bieden van voldoende voorzieningen voor jonge mensen in de leeftijd tot 27 jaar, onder andere de aanpak van het voortijdig schoolverlaten vanuit het voortgezet onderwijs in Almeerkans. Hierin worden risico leerlingen begeleid naar een beroepsopleiding of betaald werk. In 2016 is € 167.239 meer uitgegeven aan het Dekkend netwerk dan begroot. Dit verschil is grotendeels te herleiden naar de hogere bijdrage voor de ondersteunings-bekostiging van het OPDC. Vanaf schooljaar 2015-2016 is besloten dat alle leerlingen van het OPDC en Almeerkans worden bekostigd op het niveau van een LWOO-leerling. Voor leerlingen zonder LWOO-aanwijzing wordt de extra bekostiging bijgedragen door het samenwerkingsverband VO. Dit heeft ertoe geleid dat er meer middelen beschikbaar zijn gesteld aan het OPDC.

Bij de Organisatiekosten (2.2.6) staan de kosten verantwoord, die samen met het samenwerkingsverband PO, worden gemaakt vanwege een gemeenschappelijke bedrijfsvoering.

De twee samenwerkingsverbanden PO en VO (waaronder de tussenvoorziening OPDC), de onderwijsvoorzieningen van Almere Speciaal en het Taalcentrum Almere worden vanuit eenzelfde bestuurlijke samenstelling bestuurd. Bovendien delen de genoemde stichtingen de directievoering, de stafexpertise en de stafondersteuning. Deze kosten zijn daarom niet opgenomen onder de personeelskosten of bedrijfskosten, maar onder de noemer Organisatiekosten. Het samenwerkingsverband PO wordt voor 35% van de genoemde kosten belast en het samenwerkingsverband VO voor 30% (waarvan 5% voor het OPDC). De resterende 35% van de kosten wordt verdeeld over Almere Speciaal (20%) en het Taalcentrum (15%). De samenwerking omvat ook de realisatie van een beleidsmatige en strategische samenwerking met partners in de jeugdzorg, beleidsontwikkeling in samenwerking met de gemeente Almere, doorlopende leerlijnen enzovoorts.

Tevens worden onder de Organisatiekosten de centrale bedrijfskosten verantwoord die bestaan uit de huisvestingskosten, kosten voor ICT en overige kantoorkosten van het centrale kantoor. Deze kosten worden gezamenlijk gedragen door het samenwerkingsverband PO en VO in de verhouding 69/31, rekening houdend met een summier bijdrage van Almere Speciaal en het Taalcentrum.

Tot slot worden onder de Organisatiekosten de eigen kosten van het samenwerkingsverband VO verantwoord zoals kosten voor administratie en beheer. De totale kosten liggen op het niveau van de begroting.

Het aandeel in de Organisatiekosten voor het samenwerkingsverband VO was begroot op € 467.000. Gerealiseerd is een bedrag van € 466.340.

Viertaal/TOS

De opbrengsten en kosten voor Viertaal liggen in lijn met de begroting.

Financiële kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings- waarde	2016	2015
Solvabiliteit	< 0,30	0,84	0,68
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,39	0,29

Budgetbeheer	Signalerings- waarde	2016	2015
Huisvestingsratio	> 0,10	0,03	0,02
Liquiditeit	< 0,75	5,99	2,96
Rentabiliteit		0,10	-0,07

Alle kengetallen blijven, net als in 2015, binnen de gestelde signaleringswaarden. Dit maakt het noodzakelijk, dat in 2017 plannen worden uitgewerkt om de reserves te verkleinen tot een verantwoord minimum, opdat meer middelen kunnen worden ingezet voor arrangementen en voorzieningen.

Toekomstparagraaf

Continuïteit en financieel beeld 2016-2019

De financiële positie van het samenwerkingsverband blijft van voldoende omvang om daarmee de continuïteit mede te waarborgen. Op grond van de huidige inzichten in de toekomstige inkomsten en uitgaven is het financiële beeld als volgt.

Financiële ontwikkeling

Verwachte leerlingaantallen VO, Pro en LWO

	2016 real	2017	2018	2019
Leerlingaantal VO regulier	11.568	12.746	12.572	12.379
Leerlingaantal Pro	556	528	523	508
Leerlingaantal LWO	1.421	0	0	0

Het verwachte leerlingaantal VO en Pro is gebaseerd op de meest recente leerlingprognose voor het samenwerkingsverband (peildatum 1-10-2015) welke beschikbaar is gesteld op de site van DUO. Er is geen specifieke aanleiding om wijzigingen aan te brengen in deze aantallen. Voor 2016 geldt dat realiteit en begroting op elkaar aansluiten.

Het beleid ten aanzien van LWOO-leerlingen gaat wijzigen. Er wordt met ingang van 2018 gekozen voor opting-out. Dit houdt in dat de afdracht van LWOO-middelen aan de scholen niet langer door DUO geschiedt, maar dat het samenwerkingsverband VO zelf de verdeling van de middelen over de scholen bepaald. Het aantal LWOO leerlingen is hiertoe toegevoegd aan het aantal leerlingen VO regulier. De scholen zullen wel een specifiek arrangementenbudget ontvangen voor leerlingen met een LWOO ondersteuningsbehoefte.

Verwachte leerlingaantallen VSO

	2016 real	2017	2018	2019
Categorie 1	464	422	392	364
Categorie 2	15	20	20	20
Categorie 3	25	25	25	25
Leerlingaantal VSO totaal	504	467	437	409

Het voortgezet speciaal onderwijs staat voor de uitdaging om te dalen van een deelname percentage van 3,72% naar een deelname percentage van 3% in 2020. Deze dalende lijn wordt ingezet op de leerlingen in categorie 1. Om deze daling te bereiken zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het inrichten van diverse arrangementen binnen de reguliere VO scholen in Almere.

De realiteit van 2016 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting meegenomen aantallen (Cat.1: 464 versus 455; Cat.2: 15 versus 20; Cat.3: gelijk).

Verwachte personele bezetting

	2016 real	2017	2018	2019
Bestuur/management	1,9	1,9	1,9	1,9
OOP	8,3	8,9	8,5	8,5
OP	21,3	22,3	21,3	21,3
Personele bezetting in FTE	31,5	33,1	31,7	31,7

De personeelsinzet in 2016 wijkt licht af van de begroting 2017. In 2017 is rekening gehouden met een tijdelijke uitbreiding in verband met de detachering en vervanging van medewerkers. Vanaf 2018 is dit niet langer noodzakelijk.

In 2016 is door BMC een evaluatie uitgevoerd op de resultaten en effecten van het passend onderwijs in Almere en daarmee ook op de inzet van middelen en expertise vanuit het samenwerkingsverband, zoals dat een onderdeel is van Passend Onderwijs Almere (POA). Overigens moet hier worden gemeld dat het beleid van zowel het samenwerkingsverband VO als dat van het samenwerkingsverband PO in Almere zijn samengebracht in één uitvoeringsorganisatie.

De vanuit deze evaluatie door de algemene ledenvergadering overgenomen aanbevelingen, worden in 2017 in samenwerking met schoolbesturen en het samenwerkingsverband uitgewerkt. Naar verwachting kunnen de uitwerkingen in het derde kwartaal 2017 worden vastgesteld. Daarna is nadere uitwerking mogelijk in beleidsaanpassingen voor de beleidsplanperiode 2017-2020 en de aanpassingen in de beschikbaarstelling van expertise en begeleiding, zoals die door het samenwerkingsverband wordt geleverd aan schoolbesturen en scholen. Daarom is in de voorliggende meerjarenraming geen rekening gehouden met mogelijke aanpassingen in het beleidsinstrumentarium en expertise-aanbod van POA.

Binnen Passend Onderwijs Almere (POA) worden bestuur, directie en stafdiensten gezamenlijk gevoerd. Op basis van een vastgestelde verdeelsleutel worden de besturing en de stafondersteuning verzorgd en verdeeld over een viertal stichtingen (en werkgevers) waaronder het samenwerkingsverband VO. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" wordt een deel van de kosten voor bestuur en staf doorberekend aan de 3 andere stichtingen vallend onder de coöperatie Passend Onderwijs.

De inzet van begeleiders onderwijs en adviseurs, die worden ingezet ten dienste van de schoolbesturen en scholen in zowel het PO als het VO, is georganiseerd in teams binnen het samenwerkingsverband PO en VO. De kosten van deze inzet wordt verdeeld in de verhouding 69 (PO) / 31 (VO).

De twee samenwerkingsverbanden zijn uit hoofde van de wet Passend Onderwijs gericht op cluster 3 en 4 leerlingen. Voor het aanbieden van expertise en begeleiding aan cluster 2 leerlingen in Almere is een vijfjarige samenwerkingsovereenkomst gesloten met Viertaal. Op basis van deze overeenkomst worden medewerkers van het samenwerkingsverband ingezet voor de begeleiding van kinderen met een Taal Ontwikkel Stoornis (TOS). In de aantallen personele inzet is deze inzet ook opgenomen. Deze medewerkers worden bekostigd uit de middelen van Viertaal. Deze cluster 2 middelen worden strikt gescheiden van de rijksbekostiging voor cluster 3 en 4. De middelen zijn opgenomen in een bestemde reserve en maken als zodanig geen deel uit van de beschikbare beleidsmiddelen (rijksbekostiging) van het samenwerkingsverband.

Verwachte balansen

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	108	126	133	146
Totaal vaste activa	108	126	133	146
Vlottende activa				
Vorderingen	734	734	734	734
Liquide middelen	1.468	1.464	1.503	1.434
Totaal vlottende activa	2.201	2.198	2.237	2.168
Totaal activa	2.309	2.324	2.370	

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Passiva				
Eigen Vermogen	1.888	1.903	1.949	1.893
Voorzieningen	53	53	53	53
Kortlopende schulden	368	368	368	368
Totaal passiva	2.309	2.324	2.370	2.314

Verwachte resultatenrekeningen

EUR (x 1.000)	2016 real	2017	2018	2019
Baten				
Rijksbijdragen	18.764	18.723	18.372	17.969
Verplichte afdrachten LWOO/Pro	-8.999	-8.466	-2.261	-2.240
Verplichte afdrachten VSO	-5.865	-5.593	-5.365	-5.054
Doorfinanciering schoolbesturen	-1.774	-2.627	-8.512	-8.618
Ov. Overheidsbijdragen en -subsidies	373	243	243	243
Overige baten	2.290	2.249	1.980	1.980
Totaal baten	4.788	4.529	4.457	4.280
Lasten				
Personeelslasten	3.746	3.980	3.876	3.804
Afschrijvingen	58	32	33	32
Huisvestingslasten	151	202	202	202
Overige lasten	379	302	302	300
Totaal lasten	4.334	4.516	4.413	4.338
Saldo baten en lasten	454	13	44	-58
Financiële baten	2	2	2	2
Resultaat	456	15	46	-56

De Rijksbijdragen en de verplichte afdrachten LWOO/Pro en VSO zijn gestoeld op de reeds onder de verwachte leerlingaantallen VO, Pro en LWOO en VSO genoemde getallen. Bij de doorrekening naar financiële bedragen is gebruik gemaakt van het Infinite-model voor VO.

De post Verplichte afdrachten LWOO/Pro daalt fors in 2018. Dit heeft te maken met de keuze voor opting out bij de verdeling van de LWOO-gelden. De middelen worden vanaf 2018 door het samenwerkingsverband VO zelf toegekend aan de scholen en niet langer via de verplichte afdrachten van DUO. Dit komt naar voren in de verhoging van de post Afdrachten schoolbesturen. De facto is dit een verschuiving binnen de begroting.

In de meerjarenraming is een daling van het deelname percentage VSO naar 3% in 2020 verwerkt. De afdrachten aan het VSO dalen dan ook. Aan de scholen worden hiertoe extra middelen toegekend voor specifieke arrangementen in het reguliere VO.

De post Overige overheidsbijdragen en –subsidies daalt, doordat 2 subsidies, welke het samenwerkingsverband voorheen zelf aanvraagde, nu aangevraagd gaan worden door externe partijen (Opmaat € 75.000 en Stage-2-Work € 35.000) en één subsidie komt te vervallen (Ambulante begeleiding OPDC € 20.000).

De personeelskosten stijgen in 2017 ten opzichte van de kosten van 2016. In de begroting van 2017 is rekening gehouden met de vervanging van langdurig zieken binnen het OPDC. Als gevolg van de hoge instroom van leerlingen wordt bovendien rekening gehouden met de inzet van extra fte's om daarmee de groepen te bemensen. In 2018 en 2019 wordt (een deel van) deze extra inzet niet langer noodzakelijk geacht. Tevens is in 2016 een balanspost van € 34.150 vrij komen te vallen voor nog verwachte personele kosten voor Almeerkans, welke niet zijn geëffectueerd.

De afschrijvingen dalen vanaf 2017 omdat de initiële inrichting van het pand aan de Discusslaan halverwege 2016 was afgeschreven. Vervangende investeringen zijn nog niet in dezelfde mate noodzakelijk.

De huisvestingslasten stijgen als gevolg van de huur van de gymzalen voor het OPDC en Almeerkans. In 2016 is een post van € 21.472 opgenomen (kosten 2016 minus vrijval balanspost 2015). Vanaf 2017 is rekening gehouden met een huur van € 47.300 per jaar. Een belangrijke tegenvaller aangezien tot en met 2015 door de gemeente Almere geen kosten in rekening werden gebracht voor het gebruik van sporthal en gymzaal. Daarnaast is in 2016 een balanspost van € 12.000 vrijgevallen voor de aanleg van een glasvezelkabel. Tot slot is in de meerjarenraming nog rekening gehouden met een jaarlijkse dotatie van € 12.000 aan de onderhoudsvoorziening. In 2016 is besloten tot een stelselwijziging waardoor de onderhoudsvoorziening is komen te vervallen. Vanaf 1 januari 2016 wordt gewerkt met een bestemde reserve onderhoud (zie voor nadere toelichting het hoofdstuk Grondslagen en waarderingen).

De Overige lasten dalen vanaf 2017 met € 72.000. Merendeels is dit te verklaren doordat in de overige lasten in 2016 de kosten opgenomen zijn voor de evaluatie Passend Onderwijs, uitgevoerd door BMC. Dit was een bedrag van € 24.644. Daarnaast wordt de subsidie Stage-2-Work vanaf 2017 aangevraagd door Mind-at-Work. De uitgaven ten laste van deze subsidie ad € 35.000 komen hiermee ook te vervallen vanaf 2017.

Verwachte kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings- waarde	2016	2017	2018	2019
Solvabiliteit	< 0,30	0,84	0,84	0,84	0,84
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,39	0,42	0,44	0,44

Budgetbeheer	Signalerings- waarde	2016	2017	2018	2019
Huisvestingsratio	> 0,10	0,03	0,04	0,05	0,05
Liquiditeit	< 0,75	5,99	5,98	6,08	5,90
Rentabiliteit		0,10			
1-jarig	< - 0,10		0,00		
2 jarig	< - 0,05			0,01	
3 jarig	< 0,00				-0,01

In meerjarig perspectief laten de kengetallen een gezonde ontwikkeling zien. Er wordt bewust gestuurd op een lage rentabiliteit zodat de middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor leerlingen en scholen met een extra ondersteuningsbehoefte.

Beleggen, lenen en derivaten

In 2016 is er geen sprake van beleggingen. SLA-VO heeft haar gelden gestort op (spaar)rekeningen bij de Rabobank waarvan de tegoeden direct opeisbaar zijn. Het vigerende treasurystatuut moet nog worden geactualiseerd gelet op de recente wijzigingen in de betreffende regelgeving. Wel wordt reeds gewerkt binnen de bepalingen krachtens de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016".

Onzekerheden en risico's

Binnen het samenwerkingsverband VO zijn een aantal onzekerheden en risico's te benoemen, zowel in de rijksbekostiging als binnen de allocatie uit hoofde van het Ondersteuningsplan, dat de basis vormt voor de inzet van middelen voor arrangementen, voor zorg- en ondersteuningsstructuren alsook voor verschillende stedelijke voorzieningen. De risico's zijn in beeld bij bestuur en directie. Voor een aantal risico's zijn reeds adequate controles ingericht ter voorkoming en monitoring, voor andere risico's zijn de eerste stappen richting beheersing gezet en is de monitoring nog in ontwikkeling.

Bekostiging en verplichte afdrachten

De rijksbekostiging van het SWV-VO is gebaseerd op de leerlingprognoses van DUO en wordt bovendien vastgesteld door DUO. Mochten de werkelijke leerlingaantallen fors afwijken van deze prognoses dan heeft dit positieve dan wel negatieve invloed op de bekostiging. Ter monitoring worden werkelijke leerlingaantallen, zodra deze bekend zijn, doorgerekend binnen de bestaande ramingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de toegangsmogelijkheden, zoals DUO die biedt, in onder meer de zogenoemde Vensters.

De verplichte afdrachten vormen een allocatie-risico binnen het SWV-VO. Het gaat hierbij om de afdrachten aan het Pro en het VSO en de afdrachten voor LWOO-leerlingen.

Voor het VSO is een afname van het deelnamepercentage geprognostiseerd. Middels de kijkglazen wordt maandelijks de ontwikkeling binnen het VSO gevolgd. In de meerjarenramingen is er vanuit gegaan dat het gemiddelde landelijke percentage van 3% deelname VSO in 2020 wordt behaald. De afname zal met name categorie 1 leerlingen betreffen. Per saldo zal de zwaarte van de leerlingen in het VSO hierdoor toenemen. Mochten deze ontwikkelingen zich niet voldoende doorzetten, dan heeft dit invloed op de uitputting van het budget voor zware ondersteuning en daarmee invloed op de inzet van deze middelen voor andere doeleinden.

Bovendien geldt de bekostigingsregel dat, indien de verplichte afdracht aan het VSO de toekenning van middelen voor zware ondersteuning overschrijdt, de scholen mee moeten betalen aan het ontstane tekort. Gezien de verwachte uitputting van het budget van 70% in 2017 dalend naar 65% in 2020 wordt dit risico op nihil geschat en zijn aanvullende maatregelen niet noodzakelijk.

Als belangrijk onderdeel van de interne Planning- en Controlcyclus wordt driemaal per jaar een 4-maandsrapportage opgesteld. Deze wordt besproken met het MT en de directeur-bestuurder, waarna deze rapportages worden vastgesteld en besproken met budgethouders. In deze rapportages wordt een prognose voor het lopende jaar opgesteld op basis van de nieuwste inzichten, afspraken en cijfers. Ook wordt een nadere toelichting gegeven op het realisatie-verloop. Indien noodzakelijk wordt ook de meerjarenraming opnieuw doorgerekend. Tussentijds wordt intern maandelijks aan de directeur regie en bedrijfsvoering inzicht verschaft in de financiële stand van zaken van de begrotingsuitvoering en personeelsbezetting. De interne rapportages en de periodieke 4-maandsrapportages bieden voldoende inzicht en mogelijkheden om tijdig te kunnen bijsturen.

Personeel

Zoals eerder benoemd, in zowel het Bestuursverslag als onder de verwachte personele bezetting, is in 2016 een evaluatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan kunnen een effect hebben op de toekomstige beschikbaarstelling van expertise en begeleiding. Voor dit jaarverslag is het te vroeg om in te gaan op eventuele uitkomsten.

Het SWV-VO is eigenrisicodragers voor de kosten van ziekteverzuim. Om de mogelijkheden van verzuimpreventie te vergroten is in 2016 het Project-V opgestart. Dit project levert voor alle werkgevers binnen POA naar verwachting een verbetering op van het beleid op het terugdringen van ziekteverzuim. De implementatie van het project gaat plaatsvinden voorafgaand aan het schooljaar 2017-2018.

Het personeelsbeleid van het SWV-VO is erop gericht medewerkers te faciliteren in hun functie en zorg te dragen voor een langdurige en goede samenwerkingen tussen werkgever en werknemer. Mocht daarentegen een ontslag onvermijdbaar zijn, dan worden vooraf de risico's in kaart gebracht en een inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Het SWV-VO hanteert het ontslagbeleid conform de cao-VO. De kosten zijn voor eigen risico. In de P&O processen is beschreven hoe verder om te gaan met medewerkers die een uitkering ontvangen na ontslag.

Doelmatigheid

Naast de niet-beïnvloedbare bekostiging van de zware voorzieningen, worden de stedelijke voorzieningen in Almere bekostigd uit de middelen van het samenwerkingsverband. Vervolgens worden middelen ingezet voor de ondersteunings- en zorgstructuur binnen de scholen in het regulier onderwijs. Specifieke arrangementen kunnen daar een onderdeel van zijn.

De generieke arrangementsmiddelen worden over de scholen verdeeld en toegekend op basis van leerlingaantallen per school. De toekenning en beschikbaarstelling vindt plaats per schoolbestuur. Het bestuur is vrij om de middelen te verdelen over de scholen.

De arrangementsmiddelen zijn bestemd voor de extra ondersteuning binnen de scholen en daarmee niet voor de basisondersteuning zoals die wordt bekostigd in de rijksbekostiging, welke de scholen daarvoor ontvangen. Overigens was vanuit dit algemene kader in 2016 nog geen vastgesteld inspectiekader beschikbaar. In algemene zin bestaat hier een onzekerheid dat de geldmiddelen voor passend onderwijs niet op een juiste en effectieve manier worden besteed door de schoolbesturen. Evenals het niet beschikbaar zijn van een uitgebalanceerd inspectiekader is, in termen van toezicht en verantwoording, ook de rol van het samenwerkingsverband nog onvoldoende uitgebalanceerd door ministerie en onderwijsinspectie.

Privacy

Binnen de afdelingen Toeleiding en Onderzoek wordt dagelijks gewerkt met gegevens van leerlingen. Deze gegevens zijn privacygevoelig. Dit zelfde geldt voor de gegevens van onze medewerkers.

Het risico, dat het werken met privacygevoelige gegevens met zich meebrengt, is dat deze gegevens in handen komen van de verkeerde personen of bedrijven.

Om de privacy van zowel leerlingen als medewerkers te waarborgen hebben de medewerkers van het samenwerkingsverband VO, behoudens het OPDC en Almeerkans begin 2017 een privacy protocol ondertekend. Hierin is geregeld op welke manier er om gegaan wordt met de gegevens van leerlingen en medewerkers en op welke manier informatie gedeeld mag worden met derden. Datzelfde geldt voor de digitale opslag van bedoelde gegevens. Bij het OPDC en Almeerkans worden medewerkers daarvoor uitgenodigd in de loop van 2017.

Voor wat betreft de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband bij het voorkomen van zogenoemde datalekken zijn in 2015 en 2016 schriftelijke afspraken gemaakt met het administratiekantoor en met de arbodienst. Bovendien is een meldpunt datalekken ingericht teneinde ook hier te voldoen aan de gestelde wettelijke eisen. De controle op de naleving van het privacyreglement zal in 2017 steekproefsgewijs plaatsvinden.

Jaarrekening

Grondslagen en waarderingen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RJ 660).

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij wordt aangemerkt elke rechtspersoon waarover overheersende zeggenschap, gemeenschappelijk zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie, die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Waardering

Materiële vaste activa

De terreinen en gebouwen zijn in economisch eigendom van de gemeente Almere. Het juridisch eigendom is in handen van Stichting Leerlingzorg Almere VO.

De materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen en ontvangen investeringsbijdragen (netto-methode). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op economische levensduur waarbij de afschrijving start in de maand van aanschaf. De afschrijving loopt door tot de restwaarde nihil is. Activering vindt plaats voor investeringen vanaf € 500 met een geschatte economische levensduur van meer dan 1 jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen kostprijs (inclusief eventuele rente en kosten), voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemde reserves.

De bestemde reserve TOS wordt gevormd uit het resultaat op de activiteiten voor TOS leerlingen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De vaststelling van de hoogte van de voorziening jubilea is gewijzigd. Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van het model van de PO-raad. De grondslag voor de hoogte van de voorziening is het aantal medewerkers in dienst per ultimo jaar, het aantal reeds opgebouwde dienstjaren en de verwachte blijfkans zoals deze door de PO-raad is vastgesteld. Voor het contant maken van de voorziening is aansluiting gezocht bij het door de PO-raad vastgestelde percentage van 2,50%. De werkelijke jubileum uitkeringen worden in de loop van het jaar rechtstreeks onttrokken aan de voorziening. Op basis van de "oude" systematiek zou de voorziening uitgekomen zijn op € 17.800. De "nieuwe" systematiek leidt tot een voorziening eind 2016 van € 20.000.

In de jaarrekening 2016 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de verwerking van kosten voor onderhoud. Op grond van de Richtlijn 212 is het toegestaan om een voorziening voor groot onderhoud te vormen, de kosten in de staat van baten en lasten te verantwoorden of in de boekwaarde van het actief, indien wordt voldaan aan de criteria voor verwerking in de balans. De stichting heeft er voor gekozen geen voorziening voor groot onderhoud meer op te nemen, maar de kosten van onderhoud te verantwoorden in de staat van baten en lasten in het jaar waarin deze zich voordoen.

De reden voor de stelselwijziging is dat de verantwoording van de lasten in de verlies- en winstrekening en het vormen van een bestemde reserve beter aansluit bij het inzichtvereiste. Jaarlijks werd de voorziening gedoteerd op basis van een begroting, zonder dat er een adequate onderbouwing voor de voorziening aanwezig was. De voorziening had hierdoor meer het karakter van een bestemde reserve.

Deze stelselwijziging heeft hierdoor gevolgen voor de post voorzieningen, het eigen vermogen en de onderhoudskosten in de jaarrekening. (zie onder Balans, Staat van Baten en Lasten en Kasstroomoverzicht de toelichtingen).

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal 1 jaar. De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Onder de (rijks)bijdragen OCW worden de vergoedingen voor personele en exploitatiekosten opgenomen. De (rijks)bijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

Personeelslasten

De medewerkers van de stichting nemen deel in een zogenaamde toegezegde pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het ABP. De stichting betaalt hiervoor premies, waarvan een deel door de werkgever wordt betaald en een deel door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Naar de stand van ultimo december 2016 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 96,6% (bron: website www.abp.nl).

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

- Inventaris 10 jaar
- ICT 4 jaar

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Belastingen

De Stichting is, als onderwijsinstelling, vrijgesteld van BTW. Tevens is de stichting vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting daar de stichting geen winstoogmerk heeft.

Balans (na resultaatverdeling)

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	108.078	124.573
Totaal vaste activa	108.078	124.573
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	733.623	808.604
1.7 Liquide middelen	1.467.771	1.244.953
Totaal vlottende activa	2.201.394	2.053.557
Totaal activa	2.309.472	2.178.130

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Passiva		
2.1 Eigen Vermogen	1.888.367	1.432.443
2.2 Voorzieningen	53.398	52.228
2.4 Kortlopende schulden	367.707	693.459
Totaal passiva	2.309.472	2.178.130

Met ingang van 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden ten aanzien van de voorzieningen. De voorziening groot onderhoud is komen te vervallen. In de jaarcijfers van 2015 is deze wijziging reeds doorgevoerd ter juiste vergelijking van de cijfers. Het resultaat over 2015 is vermeerderd met € 8.792 (zie toelichting Staat van baten en lasten). De wijziging heeft geleid tot de volgende aanpassing in het Eigen Vermogen en de Voorzieningen.

"Oud" Eigen Vermogen 31-12-2015	1.368.847
Mutatie resultaat 2015	8.792
Mutatie vrijval voorziening	54.804
"Nieuw" Eigen Vermogen 31-12-2015	1.432.443

"Oude" Voorzieningen 31-12-2015	115.824
Mutatie resultaat 2015	-8.792
Mutatie opheffen voorziening	-54.804
"Nieuwe" Voorzieningen 31-12-2015	52.228

Staat van baten en lasten

	2016 EUR	Begroot 2016 EUR	2015 EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	2.125.470	1.679.200	1.945.388
3.2 Ov. Overheidsbijdragen en -subsidies	372.500	417.500	491.250
3.5 Overige baten	2.289.698	2.484.100	2.503.262
Totaal baten	4.787.668	4.580.800	4.939.900
Lasten			
4.1 Personeelslasten	3.745.776	4.061.500	4.110.219
4.2 Afschrijvingen	57.764	59.200	70.127
4.3 Huisvestingslasten	151.329	165.500	123.663
4.4 Overige lasten	379.288	334.700	996.906
Totaal lasten	4.334.157	4.620.900	5.300.915
Saldo baten en lasten	453.511	-40.100	-361.015
5 Financiële baten en lasten	2.414	5.000	4.783
Totaal resultaat	455.925	-35.100	-356.232

Met ingang van 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden ten aanzien van de voorzieningen. De voorziening groot onderhoud is komen te vervallen. In de jaarcijfers van 2015 is deze wijziging reeds doorgevoerd ter juiste vergelijking van de cijfers. Het resultaat over 2015 is vermeerderd met € 8.792, zijnde het verschil tussen de dotatie aan de voorziening over 2015 (€ 12.000) en de onttrekking aan de voorziening in 2015 voor gemaakte kosten (€ 3.208). De mutatie is verwerkt onder de huisvestingslasten. Deze zijn gewijzigd van € 132.455 naar € 123.663.

Het resultaat 2015 is hiermee gestegen van - € 365.024 naar - € 356.232. De mutatie is verwerkt in de Algemene Reserve.

Kasstroomoverzicht

	2016 EUR	2015 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	453.511	-361.015
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	57.764	70.127
Mutaties voorzieningen	1.170	-17.917
<i>Verandering in vlottende middelen</i>		
Vorderingen (-/-)	-74.981	238.551
Schulden	-325.752	-678.911
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	261.674	-1.226.267
Ontvangen rente	2.414	4.783
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	264.088	-1.221.484
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	41.308	14.329
Desinvesterings in materiële vaste activa	38	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-41.270	-14.329
Mutatie liquide middelen	222.818	-1.235.813
Stand liquide middelen 1-1	1.244.953	2.480.766
Stand liquide middelen 31-12	1.467.771	1.244.953
Mutatie liquide middelen	222.818	-1.235.813

Met ingang van 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden ten aanzien van de voorzieningen. De voorziening groot onderhoud is komen te vervallen. In de jaarcijfers van 2015 is deze wijziging reeds doorgevoerd ter juiste vergelijking van de cijfers.

Het saldo baten en lasten 2015 is gestegen met € 8.792 (zie toelichting Staat van baten en lasten). De mutatie op de voorziening is met hetzelfde bedrag gemuteerd. De wijziging heeft geen invloed op de uiteindelijke mutatie in de liquide middelen.

Toelichting op de balans

Vaste activa

	Aanschaf- prijs 1-1-2016 EUR	Afschrijving cumulatief 1-1-2016 EUR	Boek- waarde 1-1-2016 EUR	Investering 2016 EUR	Boek- waarde Desinvest. EUR	Afschrijving cumulatief Desinvest. EUR	Afschrijving 2016 EUR	Aanschaf- prijs 31-12-2016 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2016 EUR	Boek- waarde 31-12-2016 EUR
1.2 Materiële vaste activa										
1.2.1 Gebouwen en terreinen										
1.2.2.1 Meubilair										
1.2.2.2 Inventaris en apparatuur	450.720	375.672	75.048	24.350	0		27.456	475.070	403.128	71.942
1.2.2.3 OLP										
1.2.2.4 ICT	203.648	154.123	49.525	16.958	79.453	79.414	30.308	141.153	105.017	36.136
Materiële vaste activa	654.368	529.795	124.573	41.308	79.453	79.414	57.764	616.223	508.145	108.078

Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	164.326	98.407
1.5.6 Overige overheden	46.750	24.625
1.5.7 Overige vorderingen	503.522	660.016
1.5.8 Overlopende activa	19.025	25.556
Totaal vorderingen	733.623	808.604
<i>Uitsplitsing</i>		
1.5.7.3 Overige	503.522	660.016
Overige vorderingen	503.522	660.016
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	16.885	25.446
1.5.8.3 Overige overlopende activa	2.140	110
Overlopende activa	19.025	25.556

De post Overige vorderingen (1.5.7) bestaat merendeels uit vorderingen op het ROC voor de plusvoorziening ad € 149.853, vorderingen van het OPDC op deelnemende scholen ad € 95.607 en vorderingen van Almeerkans op deelnemende scholen ad € 33.742. Daarnaast zijn er vorderingen op andere stichtingen in het kader van onderlinge verrekeningen inzake de gemeenschappelijke bedrijfsvoering (€ 209.022). In 2015 was onder deze post extra de liquidatie-uitkering van Stichting Gewoon Anders opgenomen.

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	193	360
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	1.467.578	1.244.593
Totaal liquide middelen	1.467.771	1.244.953

De post Tegoeden op bankrekeningen (1.7.2) bestaat uit de saldi op de volgende bankrekeningen:

- Rabobank spaarrekening € 1.005.779
- Rabobank rekening courant € 452.312
- Rabobank schoolrekening OPDC € 9.487

Eigen vermogen

	Stand 1-1-2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2016 EUR
2.1 Eigen Vermogen				
2.1.1 Algemene reserve	407.807	428.231		836.038
2.1.2.1 Bestemde reserve Havo/VWO	929.124	-285.000		644.124
2.1.2.2 Bestemde reserve TOS	2.774			2.774
2.1.2.3 Bestemde reserve LWOO		227.215		227.215
2.1.2.4 Bestemde reserve Almeerkans		93.573		93.573
2.1.2.5 Bestemde reserve onderhoud	63.596	21.048		84.644
2.1.2.6 Egalisatie reserve huisvesting	29.142	-29.142		0
Eigen Vermogen	1.432.443	455.925	0	1.888.367

Het boekjaar 2016 sluit met een positief saldo van € 455.925. Rekening houdend met de dekking van gemaakt kosten uit en dotatie aan bestemde reserves wordt € 428.231 toegevoegd aan de Algemene reserve.

De bestemde reserve Havo/VWO is bestemd voor de extra ondersteuning van de zorgstructuren op de scholen. In 2016 is een bedrag van € 285.000 beschikbaar gesteld aan de VO-scholen voor deze extra ondersteuning. Dit bedrag is in mindering gebracht op de bestemde reserve Havo/VWO.

Van de ontvangen financiële middelen voor de TOS-activiteiten is overeengekomen dat deze niet in de algemene activiteiten van passend onderwijs wegvloeien. Derhalve wordt het resultaat in een afzonderlijke bestemde reserve TOS opgenomen. In 2016 is het resultaat op TOS-activiteiten in het VO nihil.

Bij het vaststellen van de begroting 2016 is afgesproken dat de middelen, die ontvangen worden van het Rijk voor LWOO-leerlingen, ook ten goede dienen te komen aan deze leerlingen c.q. aan de scholen, waar deze leerlingen onderwijs ontvangen. Dien ten gevolge worden middelen, welke niet zijn besteed in 2016, gereserveerd voor komende jaren. Hiertoe is de bestemde reserve LWOO gevormd. De hoogte van de bestemde reserve LWOO is tot stand gekomen als het saldo van de bekostiging 2016 voor LWOO-leerlingen (€ 7.109.270) minus de verplichte afdracht LWOO (€ 6.675.497). Daarnaast zijn de extra middelen, die het samenwerkingsverband toekent aan het OPDC en Almeerkans, ter aanvulling van leerlingen zonder LWOO toewijzing, met ingang van schooljaar 2016-2017 in mindering gebracht op de bestemde reserve (€ 206.558). De overige middelen worden in de komende jaren aangewend om de verlaging in de LWOO-middelen op te vangen.

Almeerkans sluit in 2016 met een positief saldo van € 93.573. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de bestemde reserve Almeerkans. De middelen worden in 2017 (deels) aangewend om de extra instroom van leerlingen op te kunnen vangen.

Op 1 januari 2016 heeft er een stelselwijziging plaatsgevonden op de voorziening onderhoud en is per die datum een bestemde reserve onderhoud gevormd uit deze voorziening. Er is voor gekozen om de gehele voorziening onderhoud per ultimo 2015 (€ 63.596) toe te voegen aan de bestemde reserve. Daarnaast wordt de ontvangen materiële bekostiging voor gebouwen en terreinen (welke verdisconteerd is in de bijdragen van de scholen voor het OPDC) in 2016 toegevoegd aan de bestemde reserve (€ 21.048). De exploitatieresultaten van de kostenplaats Huisvesting worden zo inzichtelijk gehouden door middel van de resultaatbestemming.

Voor de inrichting van het schoolgebouw van het OPDC is destijds door de gemeente Almere een bijdrage verstrekt. De inrichtingskosten zijn als vaste activa en de ontvangen bijdrage als Egalisatiereserve opgenomen. Een evenredig deel van de afschrijvingskosten wordt gedekt door een vrijval uit deze reserve.

Voorzieningen

		Stand 1-1-2016 EUR	Dotaties EUR	Onttrek- kingen EUR	Stand 31-12- 2016 EUR	Kort- lopend deel < 1 jaar	Lang- lopend deel > 1 jaar
2.2	Voorzieningen						
2.2.1	Personeels- voorzieningen	52.228	5.160	3.990	53.398	3.242	50.156
	Voorzieningen	52.228	5.160	3.990	53.398		

De personeelsvoorzieningen bestaan uit een voorziening voor uitkeringen in het kader van dienstjubilea (€ 20.000) en de voorziening spaarverlof van enkele medewerkers (€ 33.398).

Met ingang van 2016 vindt waardering voor de voorziening dienstjubilea plaats op basis van in dienst zijnde medewerkers en de duur van de dienstbetrekking, waarbij een inschatting is gemaakt van de blijfkans. Dit conform de rekensystematiek, die is aanbevolen door de PO-raad.

Per 1 januari 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is de Voorziening onderhoud komen te vervallen en is een bestemde reserve onderhoud gevormd.

Kortlopende schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	71.205	292.756
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	92.551	96.357
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	28.611	26.530
2.4.9 Overige kortlopende schulden	72.111	24.833
2.4.10 Overlopende passiva	103.229	252.983
Totaal kortlopende schulden	367.707	693.459
<i>Uitsplitsing</i>		
2.4.7.1 Loonheffing	92.551	96.357
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	-	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	92.551	96.357
2.4.9.1 Netto lonen	5.931	4.595
2.4.9.3 Overige	66.180	20.238
Overige kortlopende schulden	72.111	24.833
2.4.10.5 Vakantiegeld en -dagen	83.738	85.174
2.4.10.6 Accountants- en administratiekosten	19.491	6.837
2.4.10.8 Overige		160.972
Overlopende passiva	103.229	252.983

De post Crediteuren (2.4.3) laat een forse daling zien. Deze is merendeels te verklaren doordat de betalingen inzake de plusvoorzieningen op een aantal scholen nog in het betreffende kalenderjaar hebben plaatsgevonden (€ 214.000).

De post Overige onder de Overige kortlopende schulden (2.4.9.3) behelst merendeels de kosten over 2016 voor de huur van de gymzalen voor het OPDC (€ 38.466).

In 2015 waren onder de post Overige overlopende passiva (2.4.10.8) merendeels de nog te verwachten kosten verantwoord voor de glasvezelkabel bij het OPDC (€ 12.000), de kosten voor de gymzalen OPDC (€16.994) en 5% van de kosten van Mind-at-Work voor Almeerkans (€ 34.125). Van deze kosten in 2016 duidelijk geworden, dat deze niet voldaan hoeven te worden en deze zijn derhalve alle vrijgevallen in 2016. Daarnaast was in 2015 de overboeking van subsidiegelden voor Pro nog niet voldaan (€ 50.000).

Verantwoording subsidies

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Prestatie afgerond j/n
G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule					
Lerarenbeurs	6/672/08012	25-7-2016	€ 7.700	€ 7.700	nee

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR	Te verrekenen EUR
G2 Subsidies met verrekeningsclausule						
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar						

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag Toewijzing EUR	Saldo 1-1-2016 EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2016 EUR	Saldo nog te besteden 31-12-2016 EUR
G2 Subsidies met verrekeningsclausule								
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar								

Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen

	2016	2015
	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	3.934.962	5.395.598
3.1.2 Overige subsidies OCW	-	-
3.1.3 Af: inkomensafdrachten doorbetalingen	-1.855.355	-3.531.904
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	45.863	81.694
Totaal rijksbijdragen	2.125.470	1.945.388

De post Rijksbijdragen (3.1) bestaat uit de rijksvergoedingen voor het samenwerkingsverband minus de afdrachten aan LWOO en Pro (€ 8.999.274) en de afdrachten aan het VSO (€ 5.783.402) betreffende leerlingen woonachtig in Almere.

De post Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV (3.1.4) behelst de inkomsten van Viertaal inzake de middelen voor TOS-leerlingen.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2016	2015
	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		
3.2.2 Ov. Overheidsbijdragen	372.500	491.250
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	372.500	491.250

Onder de post Overige Overheidsbijdragen (3.2.2.) is de subsidie opgenomen voor Almeerkans (€ 242.500), de subsidie voor ambulante begeleiding op het OPDC (€ 20.000), de subsidie voor de Gedifferentieerde Entréeopleiding (€ 75.000) en de subsidie voor Stage-2-Work (€ 35.000).

Andere baten

	2016 EUR	2015 EUR
3.5 Overige baten		
3.5.2 Detachering personeel	154.565	143.224
3.5.5 Ouderbijdragen	11.800	9.276
3.5.6 Bijdrage scholen Almeerkans	487.156	517.553
3.5.6 Bijdrage scholen OPDC	1.260.684	1.207.777
3.5.6 Overige	375.493	625.432
Totaal overige baten	2.289.698	2.503.262

De post Overige (3.5.6) behelst met name de vergoeding voor de plusvoorziening van het ROC (€ 233.448).

In 2015 waren onder de post Overige (3.5.6) extra meegenomen de inkomsten als gevolg van de opheffing van Stichting Gewoon Anders (€ 360.359). Dit was eenmalig.

Personeelslasten

	2016 EUR	2015 EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	2.231.478	2.425.170
4.1.2 Overige personeelslasten	1.529.524	1.727.412
4.1.3 Af: uitkeringen	15.226	42.363
Totaal personeelslasten	3.745.776	4.110.219
<i>Uitsplitsing</i>		
4.1.1.1 Bruto lonen en salarissen	1.794.671	1.954.155
4.1.1.2 Sociale lasten	226.692	236.378
4.1.1.3 Pensioenpremies	210.115	234.637
<i>Lonen en salarissen</i>	2.231.478	2.425.170
4.1.2.1 Dot. Pers. Voorzieningen	1.170	-13.057
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	724.145	802.624
4.1.2.3 Overige personeelslasten	47.195	45.060
4.1.2.4 Doorberekende kosten	757.014	892.785
<i>Overige personeelslasten</i>	1.529.524	1.727.412

De daling op de post Lonen en salarissen (4.1.1) is te verklaren uit een daling van het aantal FTE's met name binnen de onderwijsvoorzieningen vallend onder het samenwerkingsverband VO.

Onder de post Doorberekende kosten (4.1.2.4) wordt de interne doorbelastingen van het samenwerkingsverband PO opgenomen waarmee, samen met de andere stichtingen, een gemeenschappelijke back-office, staf en directievoering wordt gevoerd.

Afschrijvingen

	2016	2015
	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	57.764	70.127
Totaal afschrijvingen	57.764	70.127

De forse daling van de afschrijvingen komt doordat de posten, welke te maken hadden met de 1^e inrichting van het pand, eind juli 2016 volledig zijn afgeschreven.

Huisvestingslasten

	2016	2015
	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	21.472	16.994
4.3.3 Dotatie voorziening onderhoud	-	-
4.3.3 Onderhoud	34.452	19.962
4.3.4 Energie en water	25.436	31.610
4.3.5 Schoonmaakkosten	39.690	47.113
4.3.6 Heffingen	343	354
4.3.7 Overige	-6.949	7.630
Doorbelaste huisvestingskosten	36.885	
Totaal huisvestingslasten	151.329	123.663

In verband met de stelselwijziging aangaande de voorziening onderhoud is de dotatie in 2016 komen te vervallen. Ter juiste vergelijking zijn de cijfers van 2015 aangepast. De dotatie (4.3.3) van € 12.000 is komen te vervallen en op de post onderhoud (4.3.3.) zijn de kosten, welke in 2015 ten laste van de voorziening waren geboekt (€ 3.208), extra opgevoerd.

De doorbelaste huisvestingslasten zijn de, in samenwerking met de overige stichtingen binnen Passend Onderwijs, gemaakt huisvestingskosten inzake de regeling "Kosten voor gemene rekening". In 2015 zijn deze verwerkt onder de doorbelaste Administratie- en beheerskosten.

Overige lasten

	2016 EUR	2015 EUR
4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	118.169	92.229
Doorbelaste adm- en beheerslasten	87.016	119.261
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	87.261	104.946
4.4.4 Onderwijsmiddelen en projecten	86.842	680.470
Totaal overige lasten	379.288	996.906
Specificatie honorarium		
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	10.236	8.527
Overige controle opdrachten	16.575	-
Accountantslasten	26.811	8.527

Onder de post Administratie- en beheerslasten (4.4.1) zijn voor € 87.016 opgenomen de, in samenwerking met de overige stichtingen binnen Passend Onderwijs, gemaakte kantoorkosten inzake de regeling "Kosten voor gemene rekening". Tevens staan hier de eigen organisatiekosten.

Onder de post Onderwijsmiddelen en projecten (4.4.4) werden in 2015 de kosten opgenomen voor de oude zorglokalen. Vanaf 2016 zijn deze middelen verwerkt in de arrangementsmiddelen van de scholen.

De post Onderzoek jaarrekening (4.4.1.1) behelst de kosten, die betrekking hebben op de jaarrekeningcontrole 2016 inclusief de nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole 2016. Onder de overige controle opdrachten vallen de kosten voor specifieke controle opdrachten in verband met ontvangen subsidies.

Financieel

	2016 EUR	2015 EUR
5 Financiële baten en lasten		
5.1 Rentebaten	2.414	4.783
Totaal financiële baten en lasten	2.414	4.783

Verplichte toelichting

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2016	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	Art. 2:403 BW j/n	Deelname %	Consolidatie j/n
Stichting Gewoon Anders	Opgeheven							
Stichting leerlingzorg Almere – PO	Stichting	Almere	1	1.649.672	-393.471	Nee	0%	Nee
Stichting Almere Speciaal	Stichting	Almere	1	1.382.312	108.399	Nee	0%	Nee
Stichting Taalcentrum Almere	Stichting	Almere	1	1.822.939	487.606	Nee	0%	Nee

Alle transacties met verbonden partijen zijn in het verslagjaar 2016 onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

De doorbelasting van kosten voor gemene rekening heeft plaatsgevonden op basis van de werkelijke kosten en vooraf vastgestelde verdeelsleutels.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Leidinggevende topfunctionarissen

Topfunctionaris Bedragen x € 1	R. Pet	
	2016	2015
Functiegegevens		
Aard van de functie	bestuurder	bestuurder
Duur van het dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning	-	-
Belastbare onkosten vergoeding	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging	-	-
Toepasselijk WNT maximum	179.000	178.000

Toeziethoudende topfunctionarissen

Topfunctionaris Bedragen x € 1	M. Denters	
	2016	2015
Functiegegevens		
Aard van de functie	voorzitter	voorzitter
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging		
Beloning	-	-
Belastbare onkosten vergoeding	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging	-	-
Toepasselijk WNT maximum	26.850	26.700

Topfunctionaris Bedragen x € 1	I. Verheggen 2016/2015	M. Eijgenstein 2016/2015	K. Oosterbaan 2016/2015	S. van Rijnbach 2016/2015	T. Kruijer 2016/2015
Functiegegevens					
Aard van de functie	lid	lid	lid	lid	lid
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkosten vergoeding	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-	-	-
Toepasselijk WNT maximum 2016	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Toepasselijk WNT maximum 2015	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800

Voor onderwijsinstellen gelden specifieke regels voor de WNT. In de regeling van het ministerie van OCW van 10 november 2015 wordt expliciet vermeld dat het systeem van bezoldigingsklassen niet van toepassing is op samenwerkingsverbanden, omdat deze instellingen geen leerlingen of onderwijssoorten hebben. Het algemene WNT maximum geldt dan ook voor samenwerkingsverbanden.

De topfunctionarissen zijn in dienst en/of worden bezoldigd vanuit Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs. De kosten van de topfunctionarissen worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" verdeeld over de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere.

Het aandeel van SLA-VO in deze kosten is 30%.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Intern overleg inzake de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO heeft ertoe geleid, dat geen uren voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao). Derhalve is geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

De stichting is eigenrisicodragers voor de werkloosheidsuitkeringen. Het is niet mogelijk om een voorziening te treffen voor mogelijke toekomstige WW-uitkeringen.

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

	Tot 1 jaar EUR	Van 2 tot 5 jaar EUR	Langer dan 5 jaar EUR
Huur kopieermachines	2.364	4.531	

De stichting is met de overige stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere een meerjarige overeenkomst aangegaan voor gezamenlijke bestuurs- en bedrijfsvoering. De kosten worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" op basis van een vaste verdeelsleutel verdeeld over de stichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode van het opmaken van de jaarrekening geen feiten voorgedaan die als "gebeurtenissen na balansdatum" zijn te kwalificeren.

Voorstel bestemming resultaat 2016

De jaarrekening 2016 sluit met een voordelig saldo van € 455.925. De volgende verdeling van het resultaat wordt voorgesteld.

Algemene reserve	€ 428.231
Bestemde reserve Havo/VWO	€ -285.000
Bestemde reserve LWO	€ 227.215
Bestemde reserve Almeerkans	€ 93.573
Bestemde reserve onderhoud	€ 21.048
Egalisatiereserve huisvesting	€ -29.142
Totaal	€ 455.925

Overige gegevens

Ondertekening

Mw. H. Vlug

Directeur/bestuurder

Almere, 28. juni 2017

Dhr. M. Denters

Voorzitter ledenraad

Almere, 28. juni 2017

Gegevens over de rechtspersoon

Naam	Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs
Adres	Postbus 10130, 1301 AC Almere
Telefoon	036-7670200
Emailadres	info@passendonderwijs-almere.nl
Contactpersoon	J.A. van Tok
KvK-nummer	39076020
Bestuursnummer	21654 (m.i.v. 1-8-2014)
Brinnummer	n.v.t.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 26 juni 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.